

Bestrijding exoten

Wettelijke mogelijkheden als gevolg van de wijzigingen aan het
Soortenbesluit

Kenniscentrum HVV

Inhoud

1. Besluitvorming: kader en geschiedenis
2. Tijdskader
3. Met welke middelen?
4. Door wie ?
5. Aanvraagprocedure
6. Overige voorwaarden

1. Besluitvorming: kader en geschiedenis

- **Exoten = uitheemse soorten**
  - Ca. 12000 uitheemse soorten in Europa
  - 10 à 15 % daarvan is invasief

- **Invasieve exoten vormen één van de sleutelbedreigingen voor de biodiversiteit** (*Convention of Biological Diversity*)
  - Biodiversiteitsverlies en uitsterven van soorten
  - Economische verliezen (geraamd op 12 miljard € per jaar in EU)
  - Gevolgen voor menselijke gezondheid

1. Besluitvorming: kader en geschiedenis

- **Vroeger: geen wettelijk kader voor de bestrijding van exoten**
  - onduidelijkheid
    - Principe: alles is mogelijk
    - Gebruik van vuurwapens – kan enkel bij wettige reden ‘faunabeheer’ maar geen wetgeving over exoten beschikbaar
  - Nota ANB ‘doden met het geweer van uitheemse dieren en verwilderde gedomesticeerde dieren’.
- **Europese verordening rond preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten (2015)**
  - Lijst voor Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten: 23 diersoorten, 14 planten. Oa. muntjak, gewone wasbeer, beverrat, rosse stekelstaart
    - Preventie van introductie, surveillance, snelle uitroeiing, beheer van wijdverspreide invasieve uitheemse exoten, herstel van beschadigde ecosystemen
- **Aanpassing Soortenbesluit 2015/2016:**
  - Wettelijk kader nodig voor uitvoer Europese verordening
  - Wegwerken ‘gat in wetgeving’ en onduidelijkheid hierover

2. Tijds kader

- **Bestrijding kan het hele jaar door**
  - Met vuurwapens, luchtdrukwapens en gaswapens: 1 u voor zonsopgang tot 1 u na zonsondergang
  - Met overige middelen: overdag + 's nachts
- **Rekening houden met minimale verstoring fauna en flora**

3. Met welke middelen?

Op het vlak van wapens en munitie zijn toegelaten:

- Luchtdruk- en gaswapens:
  - Moet in combinatie met kogelpatronen voor getrokken met volgende karakteristieken:
    - minimale diameter van 4,5 mm
    - minimale trefenergie van 17 J op 35 m van de loopmond
  - Enkel toegestaan voor personen in bezit van geldig jachtverlof
- Vuurwapens:
  - Enkel vuurwapens die toegelaten zijn volgens het Jachtvoorwaardenbesluit (art. 9 en 10)
  - Enkel toegestaan voor personen in bezit van geldig jachtverlof
  - Enkel toegestaan voor bestrijding van uitheemse zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen

3. Met welke middelen?

Overige middelen (andere dan wapens en munitie): ruime mogelijkheden Enkele beperkingen en randvoorwaarden

- Lijst verboden middelen, installaties en methoden
  - Strikken en stroppen
  - Lijm
  - Haken
  - Elektrische en elektronische apparaten waarmee dieren kunnen worden gedood of bewusteloos kunnen worden gemaakt
  - Spiegels en andere verblindende voorwerpen
  - Zoekers met een elektronische beeldversterker en beeldomkeerder om te schieten in het donker
  - Explosieven
  - Netten die qua werking of gebruik niet voldoende selectief zijn
  - Vallen die qua werking of gebruik niet voldoende selectief zijn
  - Kruisbogen en katapulten
  - Vergif en giftig of verdovend lokaas
  - Uitgassen, uitroken of onder water zetten

3. Met welke middelen?

**Overige middelen (andere dan wapens en munitie): ruime mogelijkheden
Enkele beperkingen en randvoorwaarden**

- Lijst verboden vervoermiddelen
  - Luchtvaartuigen
  - Motorvoertuigen
  - Vaartuigen die met een snelheid van meer dan 5 km/u worden aangedreven
- Lijst middelen waarvan het bezit verboden is
  - Bepaalde vogelvangstnetten
  - Mistnetten
  - Vogelvangkooien en –klemmen TENZIJ indien toegestaan volgens bijlage 3 (trechtersvallen, Larssen-kooien, inloopkooien voor brandgans) of bijlage 3/1 (levende-vangkooien of vallen, onder voorwaarden)

3. Met welke middelen?

Randvoorwaarden voor het gebruik van niet-verboden middelen

- Levende lokdieren:
  - Enkel levende uitheemse lokdieren zijn toegelaten
  - Lokdieren moeten voedsel, water en beschutting ter beschikking hebben
- Akoestische lokmiddelen:
  - Enkel indien gericht op de uitheemse soort die wordt bestreden
- Netten, levende-vangkooien of vallen
  - Dagelijkse controle + in vrijheid stellen soorten waarvoor val niet is toegestaan
  - Gevangen uitheemse dieren worden onmiddellijk gedood of afgevoerd
  - Weersbestendig plaatje met vermelding van: naam te bestrijden soort, tel ANB, jachtverlofnummer plaatser val (indien plaatser jachtverlof heeft)
- Vangmiddelen die binnen 24 u na opstellen tot dood leiden
  - Enkel indien voldoende selectief

3. Met welke middelen?

Werken met negatieflijst → veel middelen zijn toegelaten

- Visie HVV
  - Werken met lijsten van verboden middelen is beter dan werken met lijsten van toegestane middelen: meer flexibiliteit en rechtszekerheid
  - Impliceert grote verantwoordelijkheid voor bestrijder
    - Gebruik diervriendelijke middelen cf. weidelijke jacht
    - Gebruik selectieve middelen
    - Hou rekening met veiligheid bestrijding en verenigbaarheid met andere buitenactiviteit
    - Goede voorbeelden: vuurwapens en gas/luchtdrukwapens geschikt voor doden doelsoort, levendvangtuigen die goed worden opgevolgd
  - Weidelijke jagers zorgen dat bestrijding op een verantwoorde manier gebeurt

Referentie naar diervriendelijkheid, veiligheid van de bestrijding en verenigbaarheid met activiteiten van andere gebruikers in buitengebied ook expliciet vermeld in Bijlage 3/1

4. Door wie?

- Bestrijding mag uitgevoerd worden door:
  - De eigenaar, huurder, exploitant, grondgebruiker(s)
  - Derden indien schriftelijke toestemming van één van bovenstaande personen
- Jachtrechthouder en medejachtrechthouder (indien gekend bij AC) vallen onder 1e categorie → **geen schriftelijke toestemming nodig**
- Andere jagers (genodigden, niet-jachtrechthouders op vraag van eigenaar, ...) → wel schriftelijke toestemming nodig (**vb. schriftelijke verklaring jachtrechthouder**)

5. Aanvraagprocedure

- **Aanvraag bestrijding:** NIET nodig

- **Afwijkingen mogelijk:**

- Afwijkingen op tijds kader
- Afwijkingen op middelen

Afwijkingen moeten WEL aangevraagd worden bij ANB

Formulier beschikbaar op www.natuurenbos.be

6. Overige voorwaarden

- Doden dieren: op een diervriendelijke manier
- Gebruik gedode specimens voor consumptie OF verwerk ze op milieuhygiënisch verantwoorde manier

Verwerken op milieuhygiënisch verantwoorde manier?

Dierlijk afval		Behandeling						
oorsprong	diersoort	Ter plaatse achterlaten ¹	Ter plaatse begraven ²	Begraven op eigen terrein	Voederen aan huisdieren	Verwijderen via restafval	Ophaling door erkende ophaler ³	Contacteren lokale overheid ⁴
jacht of bestrijding voor consumptie	everzwijn ⁵							
	ander grof wild							NVT
	ander wild							NVT
jacht of bestrijding niet voor consumptie	wild ≤ kat							NVT
	wild > kat							NVT
	vos							NVT
dood door andere reden (verkeersslachtoffers)	(vb) andere soorten ≤ kat							
	andere soorten > kat							
	vos							
	marterachtigen en das ⁶							

	aanbevolen
	mogelijk
	afgeraden op basis van wetgeving voor gelijkaardige dierlijke afvalstoffen
	zeer sterk afgeraden op basis van gevaar voor de gezondheid van mens en dier. Bij manipulatie is persoonlijke bescherming aangewezen (handschoenen)

